

UITVOERINGSAGENDA GROENBELEID

Weten willen en werken

2020 - 2023

“Groen is van grote
meerwaarde voor Zwijndrecht en
maakt onderdeel uit van haar identiteit.
Groen heeft op zichzelf waarde, maar is ook een
instrument om andere doelen te behalen”.

Deze uitvoeringsagenda beschrijft wat de gemeente Zwijndrecht wanneer gaat doen en hoe we samenwerken om ambities te halen. De uitvoeringsagenda sluit aan bij de integrale groenvisie “groen leeft”, welke op 15 oktober 2019 door de gemeenteraad is vastgesteld. In deze visie wordt de relatie van groen met 5 thema's beschreven:

Groen en **IDENTITEIT**

Kwalitatief mooi/
hoogwaardig groen,
creatieve en kleurrijke
vormen op bijzondere
locaties, groene identiteit,
potentie groen optimaal
gebruiken, groene kwaliteit
bedrijventerrein.

Groen en **GEZONDHEID**

Effect op totale bevolking
Zwijndrecht, extra
aandacht voor buurten
of doelgroepen waar het
effect van groen op de
gezondheid groter kan
zijn, ontspannen, stress
verminderen, zitplaatsen,
uitnodigen tot bewegen,
groene verbindingen,
sociale interactie,
speelplekken,
luchtkwaliteit,
geluidsdemping.

Groen en **LEEFBAARHEID**

Participatie, betrokkenheid,
leefbaarheid en tevreden-
heid.

Groen en **KLIMAAT**

Overlast en schade
door klimaatverandering
verzachten en voorkomen,
inzicht in soorten, rol
in projecten openbare
ruimte, duurzaam groen,
windbestendig, vasthouden
water, vergroenen
particuliere eigendommen.

Groen en **BIODIVERSITEIT**

Diversiteit aan planten
en dieren, buitengebied
en binnenstedelijk,
beschermen en initiëren
biodiversiteit, natuurlijk
groenbeheer, kansen
variatie zien.

Lees verder op pagina 3 ›

Met groen realiseren we ambities op elk van deze vijf integrale thema's. Groen is dus veel meer dan alleen een kostenpost. In de uitwerking maken we per activiteit inzichtelijk op welke van de integrale thema's doelen worden behaald.

Tijdens de totstandkoming van deze uitvoeringsagenda is gebleken dat de begroting de komende jaren onder druk staat. Wij kiezen daarom in eerste instantie voor een doelmatige uitvoering van ons groenbeleid. Bestaande activiteiten voeren we verder uit binnen de bestaande budgetten. Daarnaast zetten we in op verbindende en zich onderscheidende activiteiten, waarmee subsidie kan worden binnengehaald of waaraan we een aanzienlijk maatschappelijk belang toedichten. Voor deze doelmatige aanpak hebben we via de kadernota 2020 budget aangevraagd.

**IN DEZE UITVOERINGSAGENDA GROEN
ONDSCHIEDEN WE DE VOLGENDE CATEGORIEËN:**

- 1 BESTAANDE ACTIVITEITEN**
(BINNEN BESTAANDE BUDGETTEN);
- 2 NIEUWE EN VOORT TE ZETTEN ACTIVITEITEN**
(BUDGET GEVRAAGD VIA KADERNOTA 2020);
- 3 WENSEN & AMBITIES, OPGAVEN, KANSEN & DROMEN**
(GEEN BUDGET).

INHOUD

Bestaande activiteiten	4
Nieuwe en voort te zetten activiteiten	13
Wensen & ambities, opgaven, kansen & dromen	20
Uitvoering – de integrale groencoalitie	28
Communicatie	30
Overzicht	32
Colofon	33

BESTAANDE ACTIVITEITEN

We blijven uitvoering geven aan bestaande activiteiten, waarvoor reeds budget bestaat.

PAK AAN!

- ✓ IDENTITEIT
- ✓ GEZONDHEID
- ✓ LEEFBAARHEID
- ✓ KLIMAAT
- ✓ BIODIVERSITEIT

PAK AAN! komt niet voort uit het groenbeleid en gaat ook niet alleen maar over groen. PAK AAN! staat voor de manier waarop de gemeente Zwijndrecht enthousiaste inwoners met ideeën en initiatieven ondersteunt. PAK AAN! ondersteunt de ‘Aanpakkers’ in Zwijndrecht, bewoners die zelf iets (willen) doen om hun straat, buurt of wijk mooier of leuker te maken. Groen speelt daarin vaak een belangrijke rol. Wij zijn trots op die inwoners! Daarom willen we PAK AAN! zeker benoemen in deze uitvoeringsagenda.

Bewoners voelen zich steeds vaker betrokken bij het groen in hun directe leefomgeving. Diverse bewoners hebben inmiddels initiatief getoond en onderhouden gezamenlijk met buurtbewoners het groen in de straat, plein of buurt. Het groen in de buurten van Zwijndrecht heeft hierdoor ook een verbindende functie doordat bewoners gezamenlijk zorgdragen voor de aanplant en het onderhoud van de planten en bloemen. Er wordt plezier beleefd aan het onderhouden van dit gezamenlijk groen in de openbare ruimte. Op diverse plaatsen is hierdoor een hogere kwaliteit van groen gerealiseerd dan de keuzes die de gemeente zou hebben gemaakt. Doordat bewoners zelf het groen

onderhouden, hoeft namelijk niet gekozen te worden voor groen wat relatief weinig onderhoud vergt. Initiatiefnemers maken zelf keuzes in het nieuw aan te planten groen en stemmen hierover af met PAK AAN! De afspraken die de gemeente maakt met de bewoners over het onderhoud worden vastgelegd in een eenvoudig groencontract.

Enkele voorbeelden van deze initiatieven zijn aanplant en onderhoud van:

- Hanging baskets in de lichtmasten van openbare verlichting
- Groenperken en plantenbakken in diverse straten
- Een groene ‘belevingstuin’ bij zorgcentrum De Lichtkring
- Een groene ontmoetingstuin bij buurtcentrum Xiejezo
- Aanplant en onderhoud van een ontmoetingsplein
- Een straat met het thema ‘Fruit’ bedoeld als educatie naar de kinderen in de buurt (bv. ‘Hoe groeit een appel?’ etc.)

Tijdspad:	2020 – 2023
Beheer:	Initiatiefnemers van PAK AAN!
Verantwoordelijk:	Afdeling Realisatie
Partners:	Iedereen in Zwijndrecht; bewoners, ondernemers, verenigingen etc.

HOOGES NESSE

- ✓ IDENTITEIT
- ✓ GEZONDHEID
- ✓ LEEFBAARHEID
- KLIMAAT
- ✓ BIODIVERSITEIT

De ontwikkeling van polder de Hooge Nesse / Veerplaat is afgerond. In de integrale groenvisie is de polder benoemd als één van de waardevolle groene gebieden. Samen met onze maatschappelijke partners (stichting Hooge Nesse/Veerplaat) exploiteren we dit gebied.

Voor de exploitatie is via de kadernota 2018 budget voor 2 jaar aangevraagd (15.000,-) voor de inzet van vrijwilligers/natuurguidsen. De komende periode denken we na over hoe we de exploitatie van Hooge Nesse gaan continueren in afstemming met en in relatie tot exploitatie/beheer van 't Weetpunt/Arboretum.

Tijdspad:	2020
Beheer:	Stichting Hooge Nesse
Verantwoordelijk:	Afdeling Ruimtelijke Ontwikkeling
Partners:	NRIJ, SBB, Stichting Hooge Nesse/Veerplaat

NATUUR EDUCATIEF CENTRUM HOOGE NESSE

- ✓ IDENTITEIT
- ✓ GEZONDHEID
- ✓ LEEFBAARHEID
- KLIMAAT
- BIODIVERSITEIT

Op maandag 24 september 2018 is gestart met de bouw van het Natuur Educatief Centrum in de Hooge Nesse. Stichting Hooge Nesse/Veerplaat heeft samen met SUS-ateliers van de Hogeschool Rotterdam en gemeente Zwijndrecht een uniek samenwerkingsconcept neergezet. De bouw van het Natuur Educatief Centrum draagt bij aan de identiteit, gezondheid en leefbaarheid van Zwijndrecht.

Het centrum is een visitekaartje voor circulair bouwen en zelfvoorzienend gebruik. Daarnaast is het door de manier van bouwen ook een sociaal concept, dat bijdraagt aan een inclusieve samenleving. Daarover zal voorlichting en educatie plaatsvinden. De verdere uitvoering vindt plaats binnen het bestaande taakstellende budget. De programmering wordt uitgewerkt in het NME beleid.

Tijdspad:	Oplevering 2020
Beheer:	Stichting Hooge Nesse/Veerplaat
Verantwoordelijk:	Afdeling Ruimtelijke Ontwikkeling
Partners:	Stichting Hooge Nesse/Veerplaat, SUS-ateliers.

ONTWIKKELING POLDER BUITENLAND

- ✓ **IDENTITEIT**
- GEZONDHEID
- LEEFBAARHEID
- KLIMAAT
- BIODIVERSITEIT

In het integraal groenbeleid wordt de polder genoemd als één van de nieuwe recreatiegebieden in Zwijndrecht.

De laatste fase van het Polder Buitenland gaat in uitvoering, er komen onder andere nieuwe recreatieve verbindingen, een natuurlijke speelpolder, een uitkijkpunt en landbouw krijgt een plek in de polder. We onderzoeken kansen om duurzame landbouw te combineren met educatie. De uitvoering vindt plaats binnen het bestaande taakstellende budget.

Tijdspad:	Oplevering 2020
Beheer:	NRIJ/Staatsbosbeheer
Verantwoordelijk:	Afdeling Ruimtelijke Ontwikkeling
Partners:	NRIJ

KIBOEHOEVE

- ✓ IDENTITEIT
- GEZONDHEID
- ✓ LEEFBAARHEID
- KLIMAAT
- ✓ BIODIVERSITEIT

In het Investeringsprogramma is € 470.000,- opgenomen voor noodzakelijke vervangingen op de kinderboerderij de Kiboehoeve. Dit budget is niet toereikend om extra ambities te realiseren.

Om efficiënt te kunnen investeren is het goed om het eens te zijn over de doelen die we willen bereiken met de kinderboerderij. Op basis van het reeds uitgevoerde behoefteonderzoek wordt een visie/uitgangspuntennotitie opgesteld. Dit vormt de basis voor het gesprek over de verdere uitvoering en om te komen tot een ontwerp.

Tijdspad:	2019 -2020
Beheer:	Realisatie en Drechtwerk groen
Verantwoordelijk:	Afdeling Ruimtelijke Ontwikkeling
Uitvoering:	Afdeling Realisatie

SPORTEN / BEWEGEN IN HET GROEN

- IDENTITEIT
- ✓ GEZONDHEID
- LEEFBAARHEID
- KLIMAAT
- BIODIVERSITEIT

Groen in Zwijndrecht moet openbaar toegankelijk zijn en uitnodigen tot bewegen. We zorgen voor meer gebruiksmogelijkheden van parken, recreatiegebieden en ander groen. Daarbij kijken we naar verschillende doelgroepen en gebruikers.

Vanuit de subsidie “groen doet goed” stimuleren we bewegen in groen. Waar kansen zich voordoen in de diverse recreatiegebieden spelen we daar op in. Denk daarbij aan beweegtuinen in parken, een hardloopparcours, trapveldjes, volleybalpalen, etc.

Tijdspad:	2020 - 2023
Beheer:	Niet bekend
Verantwoordelijk:	Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling met input van afdeling Ruimtelijke Ontwikkeling en afdeling Realisatie

VERGROENEN SPEELTUINEN

- ✓ IDENTITEIT
- ✓ GEZONDHEID
- ✓ LEEFBAARHEID
- ✓ KLIMAAT
- ✓ BIODIVERSITEIT

De speeltuin is een plek waar kinderen zich op vele manieren kunnen leren ontwikkelen. De connectie tussen het groen en spelen is een perfecte opzet voor het prikkelen van de zintuigen in combinatie met spel en leren over de natuur.

Waar het kan stimuleren we het vergroenen van speeltuinen en zorgen ervoor dat speelplekken ook prettige ontmoetingsplekken worden. We houden daarbij rekening met de toegankelijkheid voor minder validen op de aangewezen centrale speelplekken.

Tijdspad:	2020 - 2023
Beheer:	Afdeling Realisatie met omwonenden
Verantwoordelijk:	Afdeling Realisatie

BUITENRUIMTE WINKELCENTRUM WALBURG

- ✓ IDENTITEIT
- ✓ GEZONDHEID
- ✓ LEEFBAARHEID
- ✓ KLIMAAT
- ✓ BIODIVERSITEIT

Het ontwerp voor de herinrichting van de buitenruimte van winkelcentrum Walburg voorziet in innovatieve klimaatadaptieve maatregelen.

Zo worden infiltratiegoten en water passerende bestrating toegepast. Het regenwater wordt afgekoppeld en er wordt groen toegevoegd, dat fijnstof afvangt en schaduwplekken biedt. Dit is in lijn met de basisinventarisatie klimaatkwetsbaarheden (stresstest), welke afgelopen jaar is uitgevoerd.

Tijdspad:	2019 – 2021
Beheer:	Afdeling Realisatie
Verantwoordelijk:	Afdeling Realisatie
Partners:	Eigenaar winkelcentrum Walburg, winkeliersvereniging, bewoners

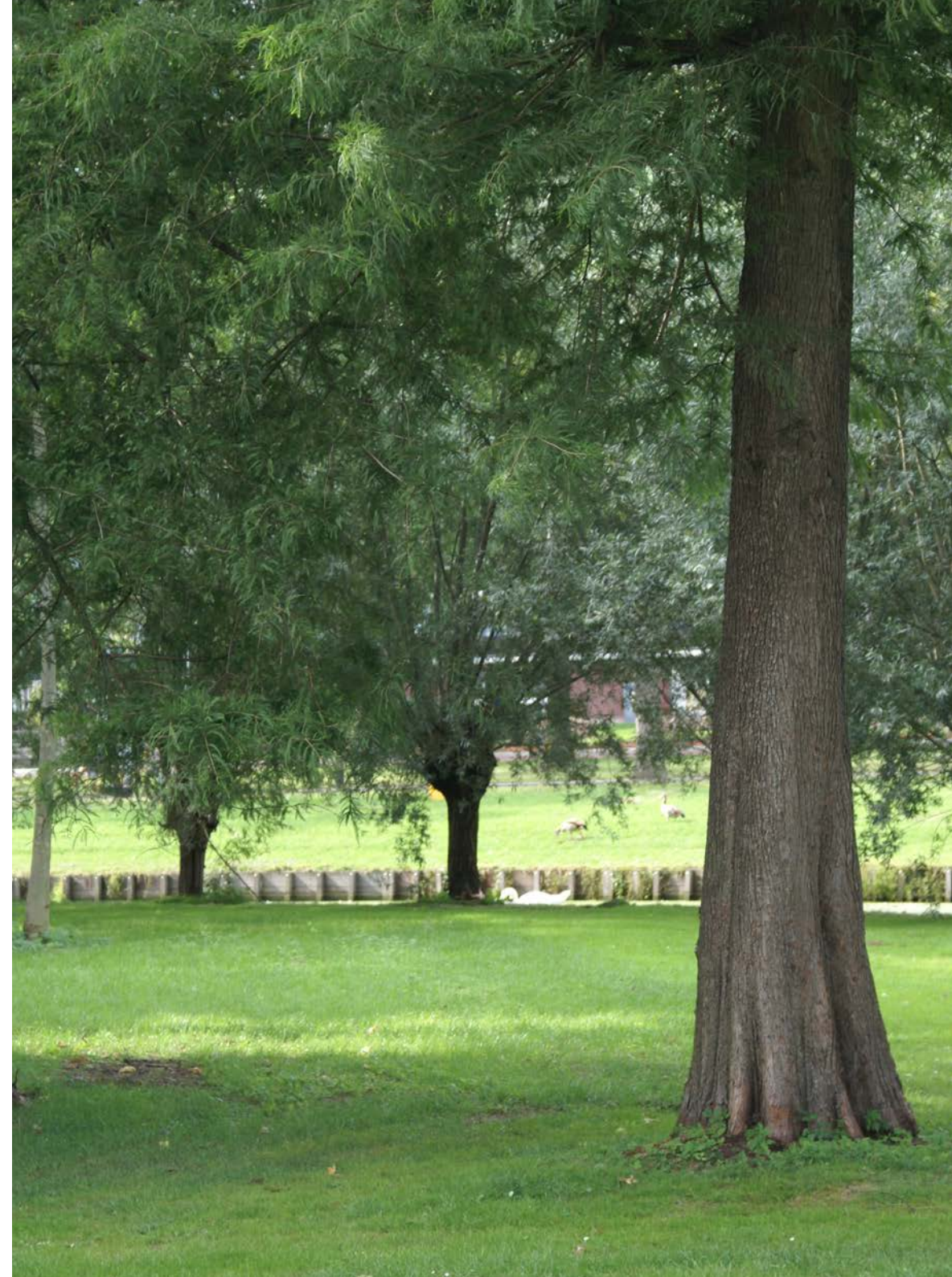
ACTUALISEREN BOMENBELEID

- ✓ IDENTITEIT
- GEZONDHEID
- LEEFBAARHEID
- KLIMAAT
- ✓ BIODIVERSITEIT

Bomen helpen bij het aanpassen aan klimaatwisselingen, verkoeling bij hitte, waterberging bij veel wateroverlast en het verhogen van de biodiversiteit. Bomen zijn belangrijk voor de ruimtelijke kwaliteit.

We willen een gemeente zijn met kwalitatief mooi groen, dit bepaalt onze identiteit. Met het actualiseren van het bomenbeleid gaat de gemeente Zwijndrecht werken aan een duurzaam, goed beheersbaar en toekomstbestendig bomenbestand. We kijken daarbij kritisch naar de kwalitatieve herplantplicht en doen dit, zoals afgesproken, in samenspraak met de gemeenteraad.

Tijdspad:	2020
Beheer:	n.v.t.
Verantwoordelijk:	Afdeling Realisatie

NIEUWE EN VOORT TE ZETTEN ACTIVITEITEN

In de kadernota 2020 is budget gevraagd voor nieuwe en voort te zetten activiteiten. Dit zijn activiteiten waarmee subsidie kan worden binnengehaald of waaraan een aanzienlijk (maatschappelijk) belang kan worden toegedicht. Wanneer de beoogde subsidie onverhoopt niet kan worden binnengehaald, dan heroverwegen we de betreffende activiteit of komen, indien nodig, met een nieuwe budgetvraag terug bij de gemeenteraad. Hierna volgt een opsomming van deze nieuwe en voort te zetten activiteiten, waarvoor de benodigde budgetten in de begroting door de gemeenteraad worden afgewogen.

GROEN DOEN WE SAMEN

- IDENTITEIT
- GEZONDHEID
- ✓ LEEFBAARHEID
- ✓ KLIMAAT
- ✓ BIODIVERSITEIT

Onze kijk op groen is “groen doen we samen”. We stimuleren vergroening van tuinen, particuliere terreinen, speelpleinen, gevels en daken. Te veel bestrating zorgt voor problemen tijdens hoosbuien en aanhoudende droogte, vermindering van het leefgebied voor nuttige dieren en het zorgt voor opwarming.

Een groot deel van het grondgebied van de gemeente Zwijndrecht is in bezit van particulieren. Daarom we willen onze bewoners enthousiasmeren om hun tuin te vergroenen. Ideeën daarvoor zijn:

- Communicatie, waarbij ook aansluiting wordt gezocht bij landelijke acties als “Nederland zoemt”, “Boomfeestdag”, “Nederland Schoon”, “Week van ons water”, etc.
- Steen eruit, groen erin, we delen planten en bomen uit (bewustwording).
- Uitdelen plantgoed bij dag van de duurzaamheid.
- Stimuleren aanplant geveltuinen om het straatbeeld te vergroenen. Een geveltuin is een smalle groenstrook direct tegen de gevel.
- Mogelijkheid voor kaveladvies en/of tuinontwerp.
- Bij ophogingswerkzaamheden door inzet van communicatie en “geefgroen” voorkomen van dichtstraten particulier tuinen.

Met “groen doen we samen” richten we ons samen met onze inwoners op hun directe woon-/leefomgeving. In relatie met onze buurtaanpak heeft “groen doen we samen” een positieve invloed op de bewustwording van onze inwoners t.a.v. een groene en duurzame leefomgeving.

Tijdspad:	2020 – 2023
Beheer:	Niet van toepassing, privaat terrein
Verantwoordelijk:	Afdeling Realisatie
Partners:	Bewoners en maatschappelijke partners zoals SNLZW, Woonkracht 10, Trivire en Waterschap Hollandse Delta

VERGROENEN SCHOOLPLEINEN EN –OMGEVING

- ✓ IDENTITEIT
- ✓ GEZONDHEID
- ✓ LEEFBAARHEID
- ✓ KLIMAAT
- ✓ BIODIVERSITEIT

Groen draagt bij aan een gezonde ontwikkeling van kinderen. Groen nodigt uit tot spelen en bewegen en speelt daarom een belangrijke rol in speelplekken en op schoolpleinen. Groene schoolpleinen dragen ook bij aan het verder vergroenen van woon- en leefomgeving. Dit heeft een positief effect op klimaatadaptatie (buffering regenwater en verkoeling) en biedt kansen voor biodiversiteit. We willen scholen daarom stimuleren om schoolpleinen te vergroenen.

Vanaf eind maart 2019 is de provinciale subsidieregeling Groenblauwe schoolpleinen beschikbaar. De provincie stelt per school maximaal € 15.000,- beschikbaar met een cofinanciering van 50%. We hebben de ambitie om 2 scholen per jaar, met behulp van provinciale subsidie, te vergroenen. Daarvoor hebben we via de kadernota 2020 voor de komende vier jaar € 20.000,- per jaar gereserveerd. Vanuit de gedachte “groen doen we samen” verwachten we van de scholen een bijdrage van € 5.000,-, welke bijvoorbeeld via sponsoring bijeen gebracht kan worden. Met een gemeentelijke investering van € 80.000,- kunnen we zo € 120.000,- aan subsidie aanvragen. Met dit geld kunnen schoolpleinen natuurlijker en vriendelijker ingericht worden.

Tijdspad:	2020 - 2023
Beheer:	Scholen
Verantwoordelijk:	Scholen i.s.m. de integrale groencoalitie.
Partners:	Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling

GROENE DAKEN ACTIE

- IDENTITEIT
- GEZONDHEID
- LEEFBAARHEID
- ✓ **KLIMAAT**
- ✓ **BIODIVERSITEIT**

Groene daken helpen het hemelwater op te vangen: de substraatlaag en de plantenwortels houden het water vast en geven het langzaam weer af. Hoe meer neerslag tijdens hoosbuien opgevangen wordt door tuinen, parken én groene daken, hoe minder riolen overbelast raken.

We hebben een voorbeeldfunctie als het gaat om de aanleg van groene daken op gemeentelijk vastgoed, zie gymzaal Welhorst. In november 2018 is een kick-off bijeenkomst georganiseerd met als thema “groen dak advies”. Tegelijkertijd is de tentoonstelling “van de regen in de drup” van Stichting Natuur en landschap Zwijndrechtse Waard geopend. N.a.v. de Kick-off heeft de gemeente Zwijndrecht 45 vrijblijvende individuele adviezen gegeven over groene daken. Graag willen we de aanleg van groene daken de komende jaren verder stimuleren. Daarvoor hebben we via de kadernota 2020 een bedrag van €12.000,- euro (€ 3.000,- per jaar) gevraagd.

We evalueren jaarlijks de resultaten en effecten van deze aanpak.

Tijdspad:	2020 - 2023
Beheer:	Niet van toepassing, private daken
Verantwoordelijk:	Integrale groencoalitie
Partners:	Bewoners en Stichting Natuur- en Landschap Zwijndrechtse Waard

OPGAVEN WAALVISIE

- ✓ **IDENTITEIT**
- GEZONDHEID
- ✓ **LEEFBAARHEID**
- KLIMAAT
- ✓ **BIODIVERSITEIT**

De Waalvisie is tot stand gekomen in een samenwerking tussen de 4 aangrenzende gemeenten Ridderkerk, Barendrecht, Zijndrecht en Hendrik-Ido-Ambacht. Bewoners en betrokkenen hebben aan het begin van het traject meegedacht over de opgaven die met de Waalvisie moeten worden aangepakt.

Voor 2018, 2019 en 2020 staat een bedrag van € 15.000,- in onze begroting gereserveerd. Deze middelen worden ingezet voor gezamenlijke kosten zoals communicatie, politiebootje, verhalenroute etc. Via de uitvoeringsagenda groen kunnen we nu ook de kansrijke projecten uit het uitvoeringsprogramma Waalvisie tot uitvoering brengen. Middelen die we inzetten gaan we met provinciale subsidie, via de landschapstafel, verdubbelen.

Opgaven (toelichting zie uitvoeringsprogramma Waalvisie):

- Natuurleerpad Waal
- Onderzoek haalbaarheid wandelpad (ambtelijke uren)
- Bruggetje Havenkant

Tijdspad:	2020
Beheer:	Gemeente Zijndrecht en Waterschap Hollandse Delta
Verantwoordelijk:	Afdeling Ruimtelijke Ontwikkeling en landschapstafel IJsselmonde
Partners:	Dorpsraad Heerjansdam, Waterschap Hollandse Delta, Stichting Natuur- en Landschap Zijndrechtse Waard

REGIE OP UITVOERING

- ✓ IDENTITEIT
- ✓ GEZONDHEID
- ✓ LEEFBAARHEID
- ✓ KLIMAAT
- ✓ BIODIVERSITEIT

Onze integrale groenvisie “groen leeft” laat zien dat groen niet op zichzelf staat. Met groen kunnen we ambities op meerdere thema’s realiseren. Groen draagt onder meer bij aan de gezondheid en het welzijn van onze inwoners (afvangen fijnstof, sport & beweging, bestrijden eenzaamheid door ontmoeting & participatie), is van belang in het kader van klimaatadaptatie (buffering regenwater, verkoeling) en zorgt voor een goed vestigingsklimaat voor inwoners en bedrijven/werknemers.

Tegelijk is de druk op onze groene gebieden groter dan ooit. De economie trekt aan, nieuwe initiatieven ontstaan, we hebben de ambitie om te groeien en de (binnenstedelijke) ruimte is schaars. Hoewel groen van belang is voor het behalen van doelen uit de groeiagenda, zal de uitvoering daarvan er ook toe leiden dat groene gebieden verder onder druk komen te staan.

In dit krachtenveld gaat de integrale groencoalitie “groen en natuur als kracht van Zwijndrecht” regie voeren op zowel de uitvoering van de groenvisie als op het inbrengen en bewaken van het “groenbelang” in bestaande en nieuwe opgaven en ontwikkelingen. Daarbij zoekt de groencoalitie proactief naar kansen voor groen, die zich aandienen door nieuw beleid of nieuwe opgaven/projecten. In de kadernota 2020 hebben we voor de periode 2020-2023 budget gevraagd om deze regierol zo goed mogelijk uit te kunnen voeren en daarin slagvaardig te kunnen zijn.

Tijdspad:	2020 - 2023
Beheer:	Niet van toepassing
Verantwoordelijk:	Integrale groencoalitie

KWALITEITS- VERBETERING GROEN

- ✓ IDENTITEIT
- ✓ GEZONDHEID
- ✓ LEEFBAARHEID
- ✓ KLIMAAT
- ✓ BIODIVERSITEIT

Bij de kwaliteitsverbetering van groenvakken wordt door middel van groen meerwaarde gecreëerd op alle integrale thema's uit de groenvisie "groen leeft". Waar mogelijk wordt beplanting aangebracht die niet alleen sierwaarde heeft maar bijvoorbeeld ook een bijdrage levert aan biodiversiteit en co2 opvang.

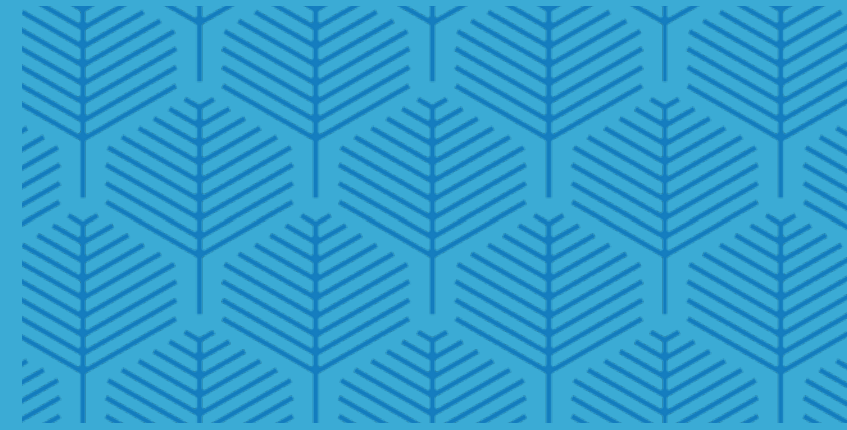
Ook op sociaal vlak worden met de kwaliteitsverbetering doelen behaald. Groene plekken kunnen bijvoorbeeld beter ingericht worden als ontmoetingsplek. Aantrekkelijk groen draagt bij aan een leefomgeving waarin onze inwoners zich prettiger voelen. In 2015 is via het integraal beheerplan voor 4 jaar € 400.000,- beschikbaar is gesteld om de kwaliteit van beplantingsvakken te verbeteren. Echter, deze verbetering is een continu proces en ook komende jaren is er geld nodig. Daarom hebben we in de kadernota budget gevraagd om de kwaliteitsverbetering ook de komende vier jaar te kunnen voortzetten.

Tijdspad:	2020 - 2023
Beheer:	Afdeling Realisatie. Beheerkosten zijn gelijkwaardig
Verantwoordelijk:	Afdeling Realisatie
Partners:	Bewoners

WENSEN & AMBITIES, OPGAVEN, KANSSEN & DROMEN

De keuze voor een doelmatige uitvoering van de groenvisie heeft ertoe geleid dat nog niet voor alle bestaande wensen en ambities budget beschikbaar is. Voor een aantal opgaven die we op ons zien afkomen geldt hetzelfde. De komende jaren zullen zich wellicht kansen aandienen om onze wensen en ambities toch te kunnen realiseren. Deze kansen kunnen we op dit moment nog niet voorzien. De komende jaren gaan we proactief op zoek naar deze kansen, onder andere door te zoeken naar slimme en creatieve manieren om opgaven te koppelen. We zoeken daarbij steeds naar mogelijkheden om met groen meerwaarde te creëren. Deze kansen leggen we voor aan de gemeenteraad op het moment dat deze leiden tot een budgetvraag.

BIJEN- BLOEMEN- INSECTENLINT

- ✓ **IDENTITEIT**
- GEZONDHEID
- LEEFBAARHEID
- KLIMAAT
- ✓ **BIODIVERSITEIT**

Hoe gevarieerder het aanbod is van groen, hoe meer leven er aangetrokken wordt en hoe hoger de biodiversiteit. Een bloemenlint, maar ook bepaalde heesters en kruiden, hebben invloed op de thema's bijen, biodiversiteit, identiteit en verbinding die als aanzet dient voor een robuuste structuur in de Zwijndrechtse waard en op het eiland IJsselmonde.

Met behulp van provinciale subsidie via de Landschapstafel Groen IJsselmonde hebben we afgelopen jaar samen met de gemeente Hendrik-Ido-Ambacht een plan van aanpak gemaakt voor een netwerk van bijen, bloemen- en insectenlinten op het grondgebied van beide gemeenten. Ook is dit jaar langs de Munnikensteeg een eerste aanzet daarvan aangelegd. Graag geven wij verder uitvoering aan het bijen-, bloemen- en insectenlint op het moment dat zich daarvoor kansen aandienen.

NATUURVRIENDELIJKE OEVERS

- ✓ IDENTITEIT
- ✓ GEZONDHEID
- ✓ LEEFBAARHEID
- ✓ KLIMAAT
- ✓ BIODIVERSITEIT

Natuurvriendelijke oevers zijn oevers waarbij naast de waterkerende functie vooral rekening gehouden wordt met natuur en landschap. Met natuurvriendelijke oevers kunnen meerdere doelen worden beoogd, zoals het watersysteem natuurlijker maken, een hogere ecologische kwaliteit realiseren en de leefomgeving verbeteren.

We willen graag onderzoek doen naar potentiële locaties voor natuurvriendelijke oevers. Het doel is om beschoeiing te vervangen door een natuurvriendelijke oever. Hierbij is het van belang om de gevolgen voor beheer en onderhoud in kaart te brengen. De mogelijke consequenties voor het beheer kunnen vervolgens worden meegenomen in de herijking van het integraal beheerplan.

NATUUR- EN MILIEU- EDUCATIE (NME)

- ✓ IDENTITEIT
- ✓ GEZONDHEID
- ✓ LEEFBAARHEID
- ✓ KLIMAAT
- ✓ BIODIVERSITEIT

NME legt een basis voor een natuur- en milieubewuste leefstijl.
NME activiteiten kunnen heel direct bijdragen aan het realiseren van gemeentelijke duurzaamheidsdoelstellingen.

We willen inwoners, jong en oud, inzicht geven in en leren over de waarde van natuur en milieu. Ons NME-beleid is aan vernieuwing toe. Het is nodig om onze doelen, thema's, doelgroepen, locaties, ambities en kansen te herijken. Hetzelfde geldt voor het afstemmen van de programmering van activiteiten in het Natuur Educatief Centrum, 't Weetpunt/Arboretum en de Kiboehoeve, zodat er een samenhangend pakket ontstaat. Ook de financiën, aansturing en communicatie moeten hierin een plek krijgen.

NATUURKANSENKAART

- IDENTITEIT
- GEZONDHEID
- LEEFBAARHEID
- ✓ KLIMAAT
- ✓ BIODIVERSITEIT

De huidige natuurwaarden in Zwijndrecht zijn gevat in een Natuurwaardenkaart.

Ook is er een Natuurkansenkaart opgesteld met als doel natuurkansen te signaleren, te concretiseren en op een praktische manier uitwerking te geven. Het primaire doel hierbij is biodiversiteit te vergroten en beschermde soorten in het kader van de Flora en faunawet en andere waardevolle of kwetsbare plant- en diersoorten een kans te geven. De Stichting Natuur- en Landschap Zwijndrechtse Waard heeft reeds in 2014 haar visie gegeven op de Natuurkansenkaart van Zwijndrecht. Samen met de stichting willen we kijken hoe we kansen kunnen realiseren.

RECREATIEVE ROUTES

- ✓ IDENTITEIT
- ✓ GEZONDHEID
- ✓ LEEFBAARHEID
- KLIMAAT
- BIODIVERSITEIT

Afgelopen jaren hebben we in samenwerking met de Landschapstafel Groen IJsselmonde geïnvesteerd in recreatieve gebieden en verbindingen op IJsselmonde.

De komende jaren willen we de bereikbaarheid, en daarmee gebruik, van ons buitengebied verbeteren. Het verbeteren van de recreatieve routes naar het buitengebied, de zogenaamde “stad-land verbindingen”, kan daar in grote mate aan bijdragen. De recreatieve ontsluiting van de Hooge Nesse is daarbij een belangrijk aandachtspunt.

KLIMAATADAPTIEF INRICHTEN EN BEHEREN

- ✓ IDENTITEIT
- ✓ GEZONDHEID
- ✓ LEEFBAARHEID
- ✓ KLIMAAT
- ✓ BIODIVERSITEIT

Klimaatadaptatie is het proces waarbij de samenleving zich aanpast aan het actuele of verwachte klimaat en de effecten daarvan, om de schade die gepaard kan gaan met klimaatverandering te beperken en de kansen die de klimaatverandering biedt te benutten.

Ook wij willen ons zo goed mogelijk voorbereiden op de gevolgen van klimaatverandering. We krijgen immers steeds vaker te maken met de gevolgen van hevige regenval, uitzonderlijke droogte, hitte en overstromingen. Dat levert risico's op voor onze economie, gezondheid en veiligheid. Dat vraagt dat wij anders moeten nadenken over de inrichting en beheer van ons openbaar gebied. Het vraagt ook om een integralere benadering. We hebben daarin al stappen gezet, in het parkeerbeleidsplan wordt bijvoorbeeld nadrukkelijk rekening gehouden met groen, maar tegelijk is er nog een weg te gaan. Bij ieder project in de openbare ruimte zal nadrukkelijk aandacht moeten zijn voor klimaat en groen.

Wanneer een straat “op de schop” gaat, is dat een investering voor tientallen jaren. Dat is het moment om, onder andere door middel van groen, toekomstige problemen van klimaatverandering te voorkomen. De onlangs voor de gemeente Zwijndrecht uitgevoerde “basisinventarisatie klimaatkwetsbaarheden” (stresstest) kan helpen bij het maken van keuzen, aangezien deze inzicht geeft in de kwetsbaarheid voor de gevolgen van klimaatverandering.

NATUURINCLUSIEF BOUWEN – GROENE LEEFOMGEVING

- ✓ IDENTITEIT
- ✓ GEZONDHEID
- ✓ LEEFBAARHEID
- ✓ KLIMAAT
- ✓ BIODIVERSITEIT

Groen is onlosmakelijk verbonden aan de groeiopgave waar de gemeente Zwijndrecht voor staat. Groen verfraait de omgeving, maakt wonen aantrekkelijk en helpt bij het aantrekken van hogere en middeninkomens.

Groen is ook een belangrijke vestigingsvoorwaarde voor bedrijven en werknemers. Een groene inrichting van bedrijventerreinen heeft voordelen. Werknemers waarderen een groene werkomgeving. Het komt gezondheid en welzijn ten goede, omdat het uitnodigt tot een wandeling tijdens lunchpauzes en stress reduceert. De wens om te groeien maakt ook dat de druk op groene gebieden toeneemt. Hoe zorgen we ervoor dat de groeiopgave niet ten koste gaat van de noodzakelijke groene leefomgeving? Natuurinclusief bouwen kan daar een bijdrage aan leveren. Natuurinclusief bouwen betekent dat er bij nieuwbouw, renovatie of herstructurering bewuste keuzen worden gemaakt voor het creëren van kansen voor natuur in de bebouwde omgeving. Zo kan de bebouwde omgeving optimaal worden benut voor soorten die zich hier thuis kunnen voelen. Tegelijk vergroot dat de kwaliteit van de leefomgeving van de bewoners. We brengen de mogelijkheden in beeld, zoeken naar toepassingen die laagdrempelig zijn en durven daarbij te pionieren.

KOPPELKANSEN

De komende jaren zullen zich kansen aandienen om met groen meerwaarde te creëren. Mogelijkheden ontstaan wellicht wanneer we nieuw beleid gaan maken of aan nieuwe opgaven/ontwikkelingen werken.

Op dit moment kunnen we deze kansen nog niet voorzien. We willen scherp zijn op het herkennen van deze kansen, zodat we met groen doelen kunnen realiseren op het gebied van identiteit, gezondheid, leefbaarheid, klimaat en biodiversiteit.

NIEUWE SUBSIDIE-MOGELIJKHEDEN

Subsidie draagt bij aan de haalbaarheid van groene projecten. Wij houden eventuele nieuwe subsidiemogelijkheden dan ook nauwlettend in de gaten.

Een voorbeeld daarvan is een mogelijke nieuwe ronde provinciale subsidiegelden voor groene projecten. Op het moment van schrijven is nog niet bekend of en, zo ja, hoeveel subsidie er vanuit de provincie Zuid

UITVOERING – DE INTEGRALE GROENCOALITIE

Groen speelt een belangrijke rol in de uitvoering van het raadsprogramma “Krachtig Zwijndrecht”. In zowel de hoofd- als ondersteunende thema’s uit het raadsprogramma kan aan groen een aanzienlijk belang worden toegedicht. Groen is een verbindende factor tussen de afzonderlijke opgaven van het raadsprogramma en daarmee ook een verbindende factor binnen onze organisatie. Onze integrale groenvisie “groen leeft” sluit daar dus perfect op aan.

Vanuit dat inzicht is de integrale groencoalitie ontstaan. Deze coalitie bestaat uit een groep medewerkers met een “hart voor groen”, al dan niet vanuit hun professie betrokken bij groen. De coalitie is een doorsnede van onze organisatie, van beleid tot uitvoering en beheer, en daarmee in staat om integraal te denken en werken.

DE INTEGRALE GROENCOALITIE HEEFT DE VOLGENDE KERNDOELEN:

1. Het gedachtengoed van “Krachtig Zwijndrecht” en de groenvisie “groen leeft” uit te dragen;
2. Het “groenbelang” in bestaande en nieuwe opgaven en ontwikkelingen (zoals projecten in het kader van de uitvoering van de groeiagenda) in te brengen en bewaken;
3. Regie voeren over de uitvoering van de groenagenda;
4. Proactief zoeken naar (koppel)kansen voor groen;
5. De groenvisie en de groenagenda te monitoren en door te ontwikkelen.

De groencoalitie gaat graag, samen met onze maatschappelijke partners, aan de slag met het uitvoeren van de activiteiten, waarvoor budget beschikbaar is. De coalitie gaat de komende jaren ook proactief op zoek naar koppelkansen, kansen voor groen die zich aandienen door nieuw beleid of nieuwe opgaven/projecten. Door slim en creatief te zijn wordt geprobeerd kansen te benutten en met groen meerwaarde te creëren.

Mocht dat leiden tot een nieuwe budgetvraag, dan komt de groencoalitie graag terug bij de gemeenteraad.

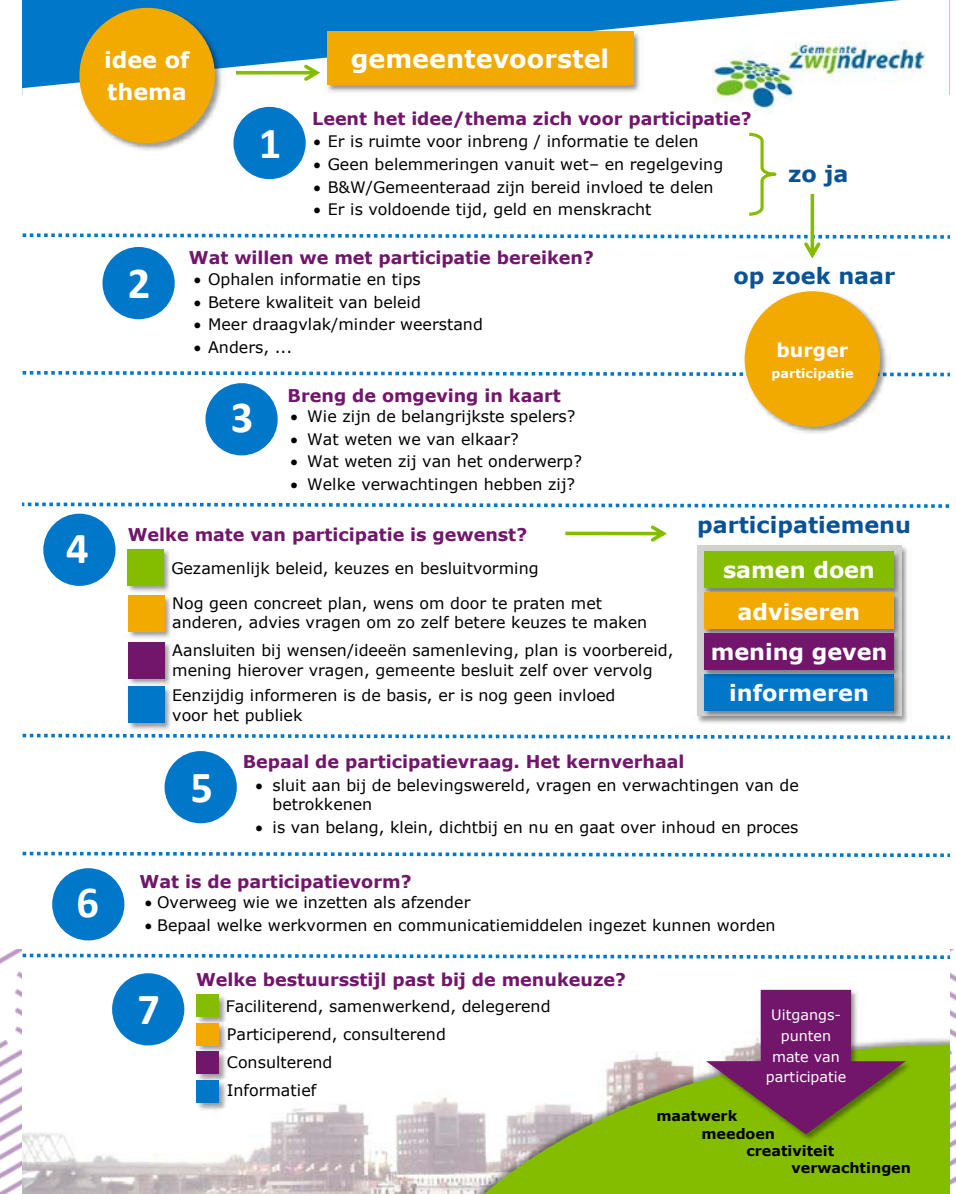
COMMUNICATIE

Communicatie vormt een rode draad in de uitvoeringsagenda. Groenbeleid raakt bewoners en ondernemers. Het staat immers ten dienste van en is van invloed op hun leefkwaliteit. We willen de potentie van groen optimaal benutten. Hier is genoeg te doen en beleven en dit moet bekend zijn bij bewoners en bezoekers. Daarom is het belangrijk om ze te betrekken bij groen als waardevolle bron van informatie en partner in het groenbeleid.

Communicatie is dus van essentieel belang. We communiceren over de uitwerking van de activiteiten die in de uitvoeringsagenda zijn opgenomen: van idee naar concrete uitwerking. Daarbij maken we gebruik van de participatiewijzer. We zetten in op samen doen door co-creatie. Uiteraard hopen we dat er in de samenleving zelf initiatieven ontstaan. Initiatieven die men zelf wil oppakken en uitvoeren. In dat geval kijken we hoe we die kunnen stimuleren en faciliteren. En er zijn onderwerpen waar de verantwoordelijkheid en uitvoering bij de gemeente ligt. Daarover informeren wij de samenleving en waar dat mogelijk is vragen wij naar hun mening of advies voor de uitvoering.

participatiewijzer

OVERZICHT

Bestaande activiteiten	I	G	L	K	B	2020	2021	2022	2023
PAK AAN!	✓	✓	✓	✓	✓	X	X	X	X
Hooge Nesse	✓	✓	✓		✓	X			
Natuur Educatief Centrum Hooge Nesse	✓	✓	✓			X			
Ontwikkeling Polder Buitenland	✓					X			
Kiboehoeve	✓		✓		✓	X			
Sporten / bewegen in het groen		✓				X	X	X	X
Vergroenen speeltuinen	✓	✓	✓	✓	✓	X	X	X	X
Buitenruimte winkelcentrum Walburg	✓	✓	✓	✓	✓	X	X		
Actualiseren bomenbeleid	✓			✓	✓	X			
Nieuwe en voortgezette activiteiten									
Groen doen we samen			✓	✓	✓	X	X	X	X
Vergroenen schoolpleinen	✓	✓	✓	✓	✓	X	X	X	X
Groene daken				✓	✓	X	X	X	X
Opgaven Waalvisie	✓		✓		✓	X			
Regie op uitvoering	✓	✓	✓	✓	✓	X	X	X	X
Kwaliteitsverbetering groen	✓	✓	✓	✓	✓	X	X	X	X
Wensen & ambities									
Bijen-, bloemen-, insectenlint	✓				✓	NB	NB	NB	NB
Natuurvriendelijke oevers	✓	✓	✓	✓	✓	NB	NB	NB	NB
Natuur- en Milieueducatie	✓	✓	✓	✓	✓	NB	NB	NB	NB
Natuurkansenkaart				✓	✓	NB	NB	NB	NB
Recreatieve routes	✓	✓	✓			NB	NB	NB	NB
Opgaven									
Klimaatadaptief inrichten en beheren	✓	✓	✓	✓	✓	X	X	X	X
Natuurinclusief bouwen – groene leefomgeving	✓	✓	✓	✓	✓	X	X	X	X

UITVOERINGSAGENDA GROENBELEID

Weten willen en werken

2020 - 2023

COLOFON

Dit is een uitgave van
Gemeente Zwijndrecht
Postbus 15
3330 AA Zwijndrecht

T 14078

Vormgeving
ESTAY concept & design

Datum
November 2019